

5. НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМНИЦТВА

ВПЛИВ КАРАНТИННИХ ЗАХОДІВ НА СТАН ПОДАННЯ ЗВІТНОСТІ В УКРАЇНІ

*Артем'єва О.О., канд. екон. наук, доцент
Університет Державної фіскальної служби України, м. Ірпінь*

Небезпечний вірус та наслідки від його активності вже здійснили вплив на весь міжнародний простір і будуть здійснювати його надалі. Найбільш згубного впливу від пандемії COVID-19 нині зазнає економіка. На період жорстких карантинних заходів практично зупинилося міжнародне переміщення людей і товарів. Введення таких жорстких обмежувальних заходів має негативні наслідки: пригнічення економічної активності (з можливістю припинення діяльності), збільшення кількості безробітних, збідніння громадян, зростання злочинності, падіння доходів бюджету і, як наслідок, зменшення фінансування різних сфер.

Дана ситуація зумовлює зміни в обліку та поданні звітності. В першу чергу, це стосується принципу безперервності при поданні звітності. Згідно НП(С)БО 1 [1]: «безперервність діяльності передбачає оцінку активів і зобов'язань підприємства, виходячи з припущення, що його діяльність триватиме далі».

Згідно МСБО 1 [2], управлінський персонал повинен оцінювати здатність суб'єкта господарювання продовжувати свою діяльність на безперервній основі. Якщо управлінський персонал планує ліквідувати компанію чи припинити діяльність, або не має інших реальних альтернатив таким заходам, то звітність складається на основі припущення про не безперервність діяльності. Оцінюючи доречність при-

пущення про безперервність, управлінський персонал бере до уваги всю наявну інформацію щодо майбутнього – щонайменше на 12 місяців з кінця звітнього періоду.

Аудиторська компанія KPMG зазначає, що ключовим питанням повинно бути, чи матиме компанія достатню ліквідність, щоб продовжувати виконувати свої зобов'язання у встановлені строки. Наприклад, компанії слід проаналізувати:

- чи вона має достатні грошові кошти та невикористані кредитні лінії/позики для покриття короткострокових потреб;

- чи необхідні додаткові дії з боку управлінського персоналу, завдяки яким компанія зможе генерувати достатні грошові потоки для виконання своїх зобов'язань у встановлені строки;

- чи необхідно компанії домовлятися з кредиторами про реструктуризацію та/або збільшення обсягів позик;

- чи необхідно реструктурувати операції з метою зменшення операційних витрат;

- чи необхідно переносити капітальні витрати на майбутні періоди;

- чи слід звертатися за фінансовою підтримкою до акціонерів та/або державних програм, призначених для підтримки бізнесу [3].

МСФЗ 7 [4] передбачено, що розкриття інформації зосереджене на ризиках, які виникають унаслідок фінансових інструментів, та яким чином ними управляють. Ці ризики, як правило, включають кредитний ризик, ризик ліквідності та ринковий ризик, але не обмежуються ними. Вимагається розкриття інформації про невиконання зобов'язань та порушення умов позикових угод, визнані протягом та наприкінці звітнього періоду. Не маючи підстав про порушення принципу безперервності в звітності зазначається, що даний принцип дотриманий. Проте, якщо щодо

цього існують сумніви в звітності зазначається, що даний принцип не дотриманий і причини такого рішення.

Таким чином, основними факторами, які виникли у зв'язку з карантинними заходами та які суттєво вплинули на процес ведення обліку та формування звітності є погіршення загального економічного становища з постійною невизначеністю ситуації, що перешкоджало робити обґрунтовані прогнози щодо майбутньої діяльності. Основні зміни ведення обліку та їх відображення в звітності присутні в такому аспекті як наявність принципу безперервності діяльності.

Подальші дослідження в даній сфері повинні бути направлені на аналіз змін у веденні обліку та формуванні звітності підприємств в пост карантинних умовах 2021 року або в умовах нових карантинних заходів.

Перелік посилань:

1. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: затв. Наказом М-ва фінансів України від 07 лют. 2013 р. № 73. Редакція від 23.07.2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13#Text> (дата звернення: 26.03.2021).

2. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 1 (МСБО 1). Подання фінансової звітності. *Офіційний вебпортал парламенту України*. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_013#Text (дата звернення: 25.03.2021).

3. Які фактори, що стосуються безперервності діяльності, слід враховувати? *KPMG*. 2020. URL: <https://home.kpmg/ua/uk/home/insights/2020/04/COVID-19-going-concern-3a.html> (дата звернення: 28.03.2021).

4. Міжнародний стандарт фінансової звітності 7 (МСФЗ 7). Фінансові інструменти: розкриття інформації. *Офіційний вебпортал парламенту України*. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_007#Text (дата звернення: 05.04.2021).